

UCHWAŁA Nr IV/22/22
Rady Miejskiej w Pasłęku
z dnia 25 marca 2022 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz. U. z 2022 r. poz. 559 oraz art. 176 pkt 1 i art 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022, poz. 447)

Rada Miejska w Pasłęku uchwala, co następuje:

§1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, który stanowi załącznik do uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pasłęka.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pasłęku.

**Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pasłęku**

mgr Marian Matuszczak

Załącznik

do uchwały Nr IV/22/22

Rady Miejskiej w Pasłęku

z dnia 25 marca 2022r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Pasłęk

na lata 2022-2024

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletności tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwycięzenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

I. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny określa zadania własne gminy wynikające z:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- d) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

I. DIAGNOZA

Na dzień 31 grudnia 2021 r. liczba mieszkańców miasta i gminy Pasłęk wynosiła 18.673 osoby. Liczba osób bezrobotnych w gminie Pasłęk utrzymuje się na poziomie 1.262 osób. W roku 2021 pomocą społeczną objętych zostało 1.385 rodzin, w których pozostawało 2.852 osób, z czego prawie 38% stanowią rodziny z dziećmi. Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie. Poniższy dane przedstawiają powody przyznania pomocy społecznej w roku 2021

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym wieś	
Ubóstwo	763	345	1515
Bezrobocie	495	216	1158
Bezdomność	21	0	21
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	13	66
Niepełnosprawność	229	94	283
Długotrwała choroba			

	145	32	216
Bezradność w sprawach opiek.- wych. i prowadzenia gosp. dom.	76	47	291
Rodziny niepełne	205	70	566
Rodziny wielodzietne	140	65	723
Alkoholizm	88	30	105
Zdarzenia losowe	4	2	11
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	6	13
Przemoc w rodzinie	51	17	140

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Opiekę przedszkolną na terenie gminy realizują 2 przedszkolach oraz oddziały przedszkolne w szkołach. Edukacja szkolna w gminie realizowana jest przez 5 szkół podstawowych.

Dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. W 2021r. z nieodpłatnych posiłków skorzystało 205

dzieci w placówkach oświatowych, zaś 458 dzieci skorzystało z pomocy celowej na sporządzenie posiłku w domu.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Z obszaru gminy Pasłęk w takich formach pieczy zastępczej pozostaje 40 dzieci

III. CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych na terenie placówek oświatowych,
- b) monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie gminy Pasłęk,
- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej,

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

- a) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę,

- b) umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z pomocy ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, które pomagają w opiece i wychowaniu dzieci.
- c) pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego,
- d) pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- c) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy,
- d) angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- e) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

a) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie

b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzin,

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie gminy Pastęk dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu gminy Pastęk, w tym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, ze środków Unii Europejskiej, z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pastęku,
Placówki oświatowe - psychologowie, pedagodzy, nauczyciele,
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
Komisariat Policji w Pastęku,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pastęku,
Parafie i Związki Wyznaniowe,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Placówki Wsparcia Dziennego w formie świetlic
Placówki służby zdrowia

Sądy

Organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy rodzinie

VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających potrzeb.

IX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu będzie polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Pasłęku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy. Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania ich wskaźniki oraz realizatorów. Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2022-2024.